

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

641.04

Sayı : 83203306-641.04-E.1296757
Konu :Yürütmeyi Durdurma Kararı

04.02.2016

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Hukuk Müşavirliğinin 08/01/2016 tarihli ve 75403665/641.04(2014/4459)/248371 sayılı yazısı.

Danıştay 8. Dairesinin 27/11/2014 tarihli ve 2014/6589 esas sayılı yürütmenin durdurulması kararının kısmen kabulüne, kısmen reddine, kısmen de karar verilmesine yer olmadığına dair karara karşı yapılan itiraz sonucu Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 2015/351 esas sayılı kararı ile; "Anadolu imam-hatip lisesi ve meslek imam-hatip liselerinde öğrencilerin yetiştirilmeleri amacıyla mesleki uygulamaların yapılması mümkün olmakla birlikte, bu amacı aşar nitelikte, hem bu okulların müdürlerine hem de öğretmenlerine dini konularda halkın bilgilendirilmesine yönelik faaliyetler düzenleme ve bu faaliyetlere katılma görevi yüklenmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır." gerekçesiyle Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 78/7 ve 86/6 ncı maddeleri hakkında yürütmenin durdurulması kararı verilmiştir.

Bu kapsamda Anadolu imam-hatip liseleri ve imam-hatip liselerinde öğrencilerin yetiştirilmesi amacıyla yapılan mevcut mesleki uygulamalara devam edilmesi ancak sürdürülen eğitim-öğretim faaliyetlerinde "yürütmenin durdurulması" kararında belirtilen gerekçelerin dikkate alınması gerekmektedir.

Bu nedenle, ekte yer alan yürütmenin durdurulması hakkındaki yargı kararının yerine getirilmesi hususunda

Gereğini rica ederim.

Yusuf TEKİN

Bakan a.

Müsteşar

Ek: Mahkeme Kararı (22 Sayfa)

Dağıtım:

Gereği :

B Planı

Bilgi:

Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne

Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne

Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne

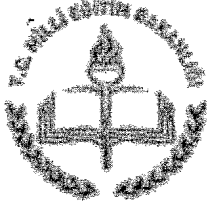
Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğüne

Rehberlik ve Denetim Başkanlığına

Hukuk Müşavirliğine

Adres: Atatürk Bulvarı No:98 Bakanlıklar / ANKARA
Elektronik ağ: www.meb.gov.tr
e-Posta: ogm_mevzuat@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Erol GÜNAY Eğ. Uzm.
Tel: (0 312) 413 26 91
Faks: (0 312) 418 07 39

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

Sayı : 75403665/641.04(2014/4459)/248371
Konu : Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası

08.01.2016

ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 06/05/2015 tarihli ve 83203306/641.04/4736822 sayılı yazı.

Bakanlığımız aleyhine davacı tarafından açılan idari davada Danıştay Sekizinci Dairesince yürütmenin durdurulması kararı verilmiş olup karara karşı Bakanlığımız tarafından itiraz yoluna gidilmiştir. İtiraz üzerine verilen Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 01/07/2015 tarihli ve E:2014/6589 sayılı itirazın reddi kararı ilişikte gönderilmektedir. Karar kesindir.

Bilgilerinize arz ederim.

Sevi KILIÇ
Avukat

Ek: Karar

14/6589

DANIŞTAY İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU'NA

Sunulmak Üzere

DANIŞTAY SEKİZİNCİ DAİRE BAŞKANLIĞI'NA

Dosya No : 2014/6589

Yürütmenin Durdurulması Ret Kararına İtiraz Eden

(DAVACI) : Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (EĞİTİM SEN)

Cinnah Caddesi, Willy Brant Sokak, No: 13 – Çankaya/ANKARA

VEKİLİ : Av. Mehmet Rüştü Tiryaki (Aynı adreste)

Karşı Taraf

(DAVALI) : Milli Eğitim Bakanlığı – ANKARA

VEKİLİ : Av. Sevi Kılıç (Aynı adreste)

KONUSU : Danıştay İkinci ve Sekizinci Dairelerince 2575 sayılı Danıştay Yasasına 3619 sayılı Yasamın 10 uncu maddesiyle eklenen Ek 1 inci maddesi gereği yapılan ortak toplantı sonrası verilen Danıştay Sekizinci Dairesinin 27.11.2014 gün ve E.2014/6589 sayılı kararının, yürütmenin durdurulmasının reddine ilişkin bölümünün itirazımız doğrultusundan kaldırılmasına karar verilmesi istemidir.

T. TARİHİ : 1 Nisan 2015

AÇIKLAMALAR VE HUKUKSAL DURUM

Milli Eğitim Bakanlığı, ortaöğretim kurumlarında uygulanmakta olan 11 yönetmelik ile 1 yönergenin 'Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği' olarak yeniden düzenleneceğini belirterek bir taslak hazırlamış, hazırladığı taslağı eğitim ve bilim hizmetleri hizmet kolunda örgütlü sendikalar ile demokratik kitle örgütlerine göndermiş, taslakla ilgili görüş ve önerilerine başvurmuş, EĞİTİM SEN de 25.05.2012 günlü yazıyla, taslakla ilgili görüş ve önerilerini Bakanlığa sunmuştu. Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, bundan 1 yılı aşkın süre sonra, 7 Eylül 2013 gün ve 28758 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konmuştur. Yeni yönetmelik yürürlüğe konulurken, sendikaların görüş ve önerilerinin önemli bir bölümü göz önünde bulundurulmamış,

kazanılmış haklar yok sayılmış, normlar hiyerarşisi ilkesine aykırı olarak dayanak Yasal düzenlemelere aykırı hükümler konulmuştur.

Bunun üzerine davacı sendika tarafından, 7 Eylül 2013 gün ve 28758 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin, 11/4. maddesinde yer alan "... en az 12" ibaresi ile "Özel öğretim kurumlarında bu şartlar aranmaz." ibarelerinin, 25. maddesinde, ortaöğretime yerleştirmeye esas puan veya yetenek sınavı puanıyla öğrenci alan ortaöğretim kurumlarının, kontenjanları dolana kadar öğrenci kayıt edebilmelerine olanak verecek bir düzenlemeye yer verilmemesine ilişkin eksik düzenlemenin, 64/1. maddesinde yer alan "okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak" ve "öğrencilerle davranış puanı indirilmiş ve iade edilmemiş" ibarelerinin, 78/2. maddesinde yer alan "görevin gerektirdiği durumlarda mesai saatleri dışında da çalışmalarını sürdürür", 78/4-m maddesinde yer alan "Eğitim ve öğretim ile yönetimde verimliliğin artırılması, kalitenin yükseltilmesi ve sürekli gelişimin sağlanması için araştırma yapılmasını, bu konularda iyileştirmeye yönelik projeler hazırlanmasını ve uygulanmasını sağlar" ve 78/7. maddesinde yer alan "okulun çevreyle ilişki kurmasını sağlamak amacıyla, dinî konularda halkın bilgilendirilmesine yönelik meslek dersleri öğretmenlerinin sorumluluğunda sosyal etkinlikler çerçevesinde hutbe, vaaz ve benzeri programlar düzenler ve bu konularda" ibarelerinin, 79/3, 80/3, 81/3, 82/3, 85/5 ve 86/4-p maddelerinde yer alan "Müdür tarafından verilen görevin gerektirdiği diğer görev ve sorumlulukları yerine getirir" ibareleri ile Yönetmeliğin 86/7. maddesinde yer alan "Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları ile imam-hatip liselerinde, okulların özelliğine bağlı olarak okul müdürünce verilen diğer görev ve sorumlulukları da yerine getirirler." ibaresinin, 86/6. maddesinde yer alan "Anadolu imam-hatip ve imam-hatip lisesi meslek dersleri öğretmenleri gerek ders saatleri içerisinde, gerekse ders saatleri dışında olmak üzere öğrencilerin mesleki becerilerinin geliştirilmesi için çevreyle ilişki kurmalarına rehberlik ederek mesleki uygulamalarının verimli olması yönünde çalışmalar yapar, dinî konularda halkın bilgilendirilmesine yönelik faaliyetlere katılır." ibaresinin, 88/2-c maddesinde yer alan "İşletmelerde meslek eğitimi adı altında verilecek ek ders saati sayısı, bir alanda/dalda işletmeye öğrenci gönderilen sınıftaki/sınıflardaki işletmelerde eğitimi yapılan uygulamalı meslek dersleri toplam ders yükünü geçemez" ve 88/2-f maddesinde yer alan "Bu kapsamda aynı öğrenci gurubu için haftada bir defa ve yalnız bir öğretmene koordinatörlük görevi verilir" ibarelerinin, 92/2. maddesinde yer alan "... okulda görevli öğretmenler arasından, okulda yeterli sayıda öğretmen bulunmaması ve ihtiyacın karşılanamadığı durumlarda sırayla aynı yerleşim yerindeki ilçedeki ildeki diğer eğitim kurumlarında görevli öğretmenlerden ..." ibaresinin, 94/3. maddesinde yer alan; "Kadrolu personel dışında, ücretleri genel bütçe veya bütçe dışı

kaynaklarca karşılanarak hizmet satın alma yoluyla çalıştırılacak personelin görevlerine ilişkin esas ve usuller sözleşmeyle belirlenir.” ibaresinin, 99/2. maddesinde yer alan **“Talep olması halinde ibadet ihtiyaçlarını karşılayacak uygun mekân ayrılabilir”** ibaresinin 164/1-a maddesinde yer alan **“Okulu, çevresini ve eşyasını kirletmek”**, 164/1-l maddesinde yer alan **“Bilişim araçlarını amacı dışında kullanmak”**, 164/2-ç maddesinde yer alan **“İzinsiz gösteri veya toplantı düzenlemek, bu tür gösteri veya toplantılara katılmak ve bu amaçla yapılan etkinliklerde bulunmak”**, 164/3-k maddesinde yer alan **“Eğitim ve öğretim ortamında siyasi partilerin, bu partilere bağlı yan kuruluşların, derneklerin, sendikaların ve benzeri kuruluşların siyasi ve ideolojik görüşleri doğrultusunda eylem düzenlemek, başkalarını bu gibi eylemleri düzenlemeye kışkırtmak, düzenlenmiş eylemlere etkin biçimde katılmak”**, 164/3-l maddesinde yer alan **“Siyasi partilere, bu partilere bağlı yan kuruluşlara, derneklere, sendikalara ve benzeri kuruluşlara üye olmak, üye kaydetmek, para toplamak ve bağışta bulunmaya zorlamak”**, 164/3-n maddesinde yer alan **“İzin almadan okulla ilgili; bilgi vermek, basın toplantısı yapmak, bildiri yayınlamak ve dağıtmak, faaliyet tertip etmek veya bu kapsamdaki faaliyetlerde etkin rol almak”** ve 164/5. maddesinde yer alan **“Yukarıda belirtilenlerin dışında ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hâllere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerde bulunanlara suça uygun cezalar verilir”** ibarelerinin, öncelikle yürütmesinin durdurulması daha sonra iptaline karar verilmesi istemiyle dava açılmıştır.

Danıştay İkinci ve Sekizinci Dairelerince 2575 sayılı Danıştay Yasasına 3619 sayılı Yasanın 10 uncu maddesiyle eklenen Ek 1 inci maddesi gereği yapılan ortak toplantı sonrası verilen Danıştay Sekizinci Dairesinin 27.11.2014 gün ve E.2014/6589 sayılı kararıyla, Yönetmeliğin 64/1. Maddesinin birinci fıkrasında yer alan **“okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak”** ve **“öğrencilerle davranış puanı indirilmiş ve iade edilmemiş”** ibareleri ile 94/3. Maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan; **“Kadrolu personel dışında, ücretleri genel bütçe veya bütçe dışı kaynaklarca karşılanarak hizmet satın alma yoluyla çalıştırılacak personelin görevlerine ilişkin esas ve usuller sözleşmeyle belirlenir.”** İbaresinin yürütmesinin durdurulmasına, Yönetmeliğin 99 uncu maddesinin ikinci fıkrası dava açıldıktan sonra değiştirildiğinden bu hüküm hakkında karar verilmesine yer olmadığına, diğer maddeler yönünden ise yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilmiştir.

Danıştay İkinci ve Sekizinci Dairelerince 2575 sayılı Danıştay Yasasına 3619 sayılı Yasanın 10 uncu maddesiyle eklenen Ek 1 inci maddesi gereği yapılan ortak toplantı sonrası verilen Danıştay Sekizinci Dairesinin 27.11.2014 gün ve E.2014/6589 sayılı kararının yürütmenin durdurulmasının reddine ilişkin bölümü haksız ve hukuka aykırı olduğundan itiraz ediyoruz.

Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin yürütmesinin durdurulmasının reddine ilişkin kısmına itiraz gerekçelerimiz şunlardır:

1. Yönetmeliğin 'Ders seçimi' 11/4. maddesi uyarınca, seçmeli ders en az 12 öğrencinin talebi doğrultusunda öğretime açılacak, ders yılı içerisinde öğrenci sayısı azalsa bile o dersin okutulmasına devam edilecek, ortak derslerde sınıf bütünlüğü esas alınacak, özel öğretim kurumlarında bu şartlar (12 öğrencinin talebi) aranmayacaktır. Belirli sayıda öğrencinin talebi doğrultusunda seçmeli derslerin öğretime açılması ilk bakışta mantıklı gibi görünse de, pratikte büyük sorunlar yaşanmasına yol açacaktır/açmaktadır. Şöyle ki;

25.06.2012 gün ve 69, 10.07.2012 gün ve 98, 14.08.2012 gün ve 124 sayılı Talim Terbiye Kurulu Kararlarında seçmeli derslerle; öğrencilerimizin akademik başarılarının yanında ilgi ve yeteneklerini keşfetmeleri ve geliştirmelerinin amaçlandığı, bu nedenle seçmeli derslerin, öğrencilerin ilgi, yetenek ve istekleri doğrultusunda velisinin de rehberliğinde öğrenci tarafından seçileceği belirtilmiş ve kurala bağlanmıştır.

Seçmeli dersler için grup oluşturulması konusunda yakın tarihteki ilk düzenleme Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından yürürlüğe konmuştur. Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, 'Seçmeli Ders' konusunda, 31.08.2012 gün ve 2012/37 sayılı bir Genelge yayımlamıştır. Genelgenin 6. maddesinde "*En az 10 öğrencinin aynı dersi seçmesi durumunda grup oluşturulacaktır.*" hükmü yer almaktadır. Genelgenin anılan hükmü uyarınca, çoğu ders 10 öğrenci tarafından seçilmediğinden, seçmeli derslerin varlık amacına aykırı biçimde, öğrenciler seçmediği halde Kur'an-ı Kerim dersine yerleştirilmiştir. Dava konusu Yönetmelik hükmüyle, ortaöğretim kurumları için bu sayı biraz daha yükseltilmiş, 12'ye çıkarılmıştır. Yakın gelecekte, ortaöğretim kurumlarında da benzer sorunların yaşanacağına kuşku yoktur. Öğrenciler seçmedikleri halde, zorunlu olarak bazı dersleri almak zorunda kalacaktır.

Kamuoyunda 4+4+4 Yasası olarak adlandırılan 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yasanın yürürlüğe girmesiyle, İmam Hatip Ortaokullarının açılması için büyük kampanyalar yürütüldüğü, ülke çapında sayısı binleri bulan İmam Hatip Ortaokulu açıldığı, bu konuda eğitim yöneticilerinin büyük çaba sergiledikleri bilinmektedir Her nedense İmam Hatip Ortaokulu açılması konusunda bunca çaba sergileyen eğitim yöneticileri, 10'dan az öğrencinin seçtiği dersleri, hiçbir önlem almayarak ve hiçbir yöntem geliştirmeden seçilmemiş saymakta hiçbir sakınca görmemiştir. Bu açıdan bakıldığında, Milli Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatının, İmam Hatip Ortaokulu dışındaki eğitim kurumlarını da İmam Hatip Ortaokuluna/lisesine çevirmeye çalıştığını söylemek herhalde yanlış olmayacaktır. Elbette isteyen öğrenci seçmeli ders olarak Kur'an-ı Kerim dersini seçebilir, aileler öğrencilerinin bu konuda eğitim almasını isteyebilir. Ancak bu öğrenciler ve ailelerinin sahip olduğu seçme özgürlüğü kadar, bu dersi seçmeyen

öğrenci ve ailelerin de seçme özgürlüğü olmalıdır. Dava konusu düzenleme bunu açıkça engellemektedir.

Kaldı ki Bakanlığa bağlı eğitim kurumları ile özel öğretim kurumları arasında, özel öğretim kurumlarının lehine olacak biçimde, bir ayırım yapılması, Anayasada ifadesini bulan 'Genel Eşitlik' ilkesine de aykırılık oluşturmaktadır.

2. Yönetmeliğin, 'Ortaöğretime yerleştirmeye esas puan veya yetenek sınav puanıyla öğrenci alan ortaöğretim kurumlarında kontenjan belirlenmesi' başlıklı 25. maddesinde, ortaöğretime yerleştirmeye esas puan veya yetenek sınavı puanıyla öğrenci alan ortaöğretim kurumlarının, kontenjanları dolana kadar öğrenci kayıt edebilmelerine olanak verecek bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Davalı yönetim yakın geçmişte hayata geçirdiği bir proje ile genel amaçlı liselerin tamamını kapatmış, bunların bir kısmını Anadolu, önemli bir kısmını da meslek lisesine dönüştürmüştür. Dolayısıyla yeterli sınav puanını alamayan binlerce öğrenci istemediği halde meslek liselerine kayıt yapmak zorunda kalmıştır. Davalı yönetim de bu projenin sakıncalarını görmüş olmalı ki, sınavla öğrenci alan eğitim kurumlarının kontenjanı dolana kadar bu eğitim kurumlarına öğrenci alınmaya devam edileceğini duyurmuştur. Ancak dava konusu Yönetmelik yürürlüğe konulduğunda, buna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu konudaki eksik düzenleme, öğrenciler, öğretmenler ve veliler açısından büyük bir belirsizlik yaratmıştır.

3. Yönetmeliğin 78. maddesinde müdürlerin görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir. Bunlardan biri de okul müdürlerinin, "**görevin gerektirdiği durumlarda mesai saatleri dışında da çalışmalarını**" sürdürmelerine olanak tanıyan düzenlemedir. Ancak bu durumların neler olduğu ve mesai saatleri dışındaki çalışmalarının nasıl ücretlendirileceği konusunda bir açıklama yer almamaktadır. Yönetici ve öğretmenlerin ders ve ek ders saatlerine ilişkin bakanlar kurulu kararında bu yönde herhangi bir değişiklik yapılmadığından, okul müdürleri tamamen, Anayasa ile güvence altına alınan 'Angarya Yasası'na aykırı biçimde, angarya olarak nitelendirilecek bir biçimde, mesai saatleri dışında da çalıştırılabilecektir.

Yönetmeliğin 78/4-m maddesinde yer alan hüküm uyarınca okul müdürünün görevlerinden biri de, "**Eğitim ve öğretim ile yönetimde verimliliğin artırılması, kalitenin yükseltilmesi ve sürekli gelişimin sağlanması için araştırma yapılmasını, bu konularda iyileştirmeye yönelik projeler hazırlanmasını ve uygulanmasını**" sağlamaktır. Toplam Kalite Yönetimi ve kalite politikası, Türkiye'de ve dünyada özellikle son 30 yıldır ideolojisiyle ve özelleştirme-taşeronlaştırma uygulamaları ile yaygınlaşan esnek üretim biçimleri ve esnek çalışma koşullarının yaygınlaşmasıyla birlikte yeniden gündeme getirilmiştir. Oysa eğitimden bahsederken, piyasa mekanizmasının tanımını olan ve satıcı-

müşteri ilişkisi çerçevesinde tanımlanan "kalite"den değil, nitelikli eğitimden bahsederiz. Çünkü kalite kavramı, her şeyden önce müşterinin istek ve beklentilerine uygun mal ve hizmetleri üretebilme yeteneğini ifade eder. Dolayısıyla kaliteyi belirleyen piyasanın temel aktörü olarak kabul edilen müşteriler ve onların istek ve beklentileridir. Oysa nitelikli eğitimden bahsedilirken, toplumun gelişim içindeki en önemli dinamiklerinden olan çocuk ve gençlerimiz başta olmak üzere tüm halkın, kendi geleceğine ilişkin bağımsız, demokratik ve özgür bir toplum yaratılması amacıyla geliştirici kültürel ve bilimsel faaliyetlerin toplamı olan eğitimden bahsedilir. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Yasasının 2. maddesinde de belirtildiği gibi, milli eğitimin genel amaçlarından biri, öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamaktır. Toplam Kalite yönetimi v.b. yöntemlerle bu amacın gerçekleştirilmesinin olanaksız olduğu açıktır. Özetle dava konusu düzenleme eğitim bilimine aykırı olduğu gibi, 1739 sayılı Yasanın 2. maddesine, dolayısıyla normlar hiyerarşisi ilkesine de aykırılık oluşturmaktadır.

Yönetmeliğin 78/7. maddesinde, *"Anadolu imam-hatip ve imam-hatip lisesi müdürleri ayrıca okuldaki eğitim, öğretimle ve işleyişle ilgili olarak, okulun çevreyle ilişki kurmasını sağlamak amacıyla, dinî konularda halkın bilgilendirilmesine yönelik meslek dersleri öğretmenlerinin sorumluluğunda sosyal etkinlikler çerçevesinde hutbe, vaaz ve benzeri programlar düzenler ve bu konularda müftülük, il veya ilçe milli eğitim müdürlükleri, yükseköğretim kurumları ve diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar."* hükmüne yer verilmiştir. İmam hatip liselerinin görevleri arasında yer almayan dini ve diğer konularda halkı bilgilendirme görevlerinin okul müdürlerine verilmesi de normlar hiyerarşisi ilkesine aykırılık oluşturmaktadır.

4. Yönetmeliğin 79, 80, 81, 82, 85 ve 86. maddelerinde, müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı, teknik müdür yardımcısı, koordinatör müdür yardımcısı, atölye laboratuvar şefi ve öğretmenlerin görev ve sorumlulukları ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı, teknik müdür yardımcısı, koordinatör müdür yardımcısı, atölye laboratuvar şefi ve öğretmenlerin görev ve sorumlulukları tek tek ve ayrıntılı olarak düzenlendikten sonra, Yönetmeliğin 79/3, 80/3, 81/3, 82/3, 85/5 ve 86/4-p maddelerine **"Müdür tarafından verilen görevin gerektirdiği diğer görev ve sorumlulukları yerine getirir"** ibareleri ile Yönetmeliğin 86/7. maddesine **"Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları ile imam-hatip liselerinde, okulların özelliğine bağlı olarak okul müdürünce verilen diğer görev ve sorumlulukları da yerine getirirler."** ibaresinin eklenmesiyle Yönetmeliğin diğer hükümleri anlamsız hale getirilmiştir. Ayrıca bu ibareler, belirtilen görevleri yerine getirenlerin hem görev alanlarını daraltma, hem de genişletmeye olanak verecek belirsiz ifadeler içerdiğinden,

bu görevlilerin görev tanımlarının yapıldığı 657 sayılı Yasanın 36/IV, 1739 sayılı Yasanın 43 ve 652 sayılı KHK'nin 33 ve 37. maddelerine de açıkça aykırılık oluşturmaktadır.

5. Yönetmeliğin 'Öğretmenlerin görevleri ve sorumlulukları' başlıklı 86/6. maddesinde **"Anadolu imam-hatip ve imam-hatip lisesi meslek dersleri öğretmenleri gerek ders saatleri içerisinde, gerekse ders saatleri dışında olmak üzere öğrencilerin mesleki becerilerinin geliştirilmesi için çevreyle ilişki kurmalarına rehberlik ederek mesleki uygulamalarının verimli olması yönünde çalışmalar yapar, dinî konularda halkın bilgilendirilmesine yönelik faaliyetlere katılır."** hükmüne yer verilmiştir. Buna göre, meslek dersleri öğretmenlerine, gerek ders saatleri içerisinde, gerekse ders saatleri dışında denilerek, süresi belirsiz biçimde çevre ile ilişki kurulması için çaba sarf etmesi, dini konularda halkın bilgilendirilmesi görevi verilmektedir. Dava konusu düzenleme, Devlet memurları ile öğretmenlerin çalışma saatlerinin düzenlendiği, 657 sayılı Devlet Memurları Yasası ve 439 sayılı Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Yüksek ve Orta Dereceli Okullar Öğretmenleri ile İlkokul Öğretmenlerinin Haftalık Ders Saatleri ile Ek Ders Ücretleri Hakkında Yasaya açıkça aykırılık oluşturmaktadır. Kaldı ki, imam hatip liselerinin görevleri arasında yer almayan dini konularda halkı bilgilendirme görevlerinin öğretmenlere verilmesi normlar hiyerarşisi ilkesine de açıkça aykırıdır.

6. Yönetmeliğin 88. maddesine ilişkin iptal istemimizin gerekçeleri şunlardır.

a) Yönetmeliğin 'Koordinatör öğretmen görevlendirmesi' başlıklı 88/2-c maddesinde **"İşletmelerde meslek eğitimi adı altında verilecek ek ders saati sayısı, bir alanda/dalda işletmeye öğrenci gönderilen sınıftaki/sınıflardaki işletmelerde eğitimi yapılan uygulamalı meslek dersleri toplam ders yükünü geçemez"** hükmüne yer verilmiştir.

Dava konusu Yönetmelikle yürürlükten kaldırılan Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliğinin 267. maddesinde ise; **"Kurumda, 'İşletmelerde Meslek Eğitimi' adı altında verilecek ek ders saati sayısı; bir alan/dalda işletmeye öğrenci gönderilen sınıf/sınıflardaki uygulamalı meslek dersleri toplam ders yükünün iki katını geçemez"** hükmüne yer verilmişti.

Yapılan değişiklikle, öğretmenlerin işletmelerde meslek eğitimi karşılığında alabilecekleri ek ders ücreti yarı yarıya azaltılmıştır.

10.8.1999 gün ve 23782 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumların Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmeliğin, 'Norm kadro belirlenmesinde dikkate alınacak hususlar' başlıklı 15. maddesinin 17.1.2011 gün ve 2011/1331 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla değişik (d) bendinde;

"d) Mesleki ve teknik örgün ve yaygın eğitim kurumlarında uygulamalı atölye ve laboratuvar derslerine ilişkin ders yükü, haftalık ders çizelgesine göre her bir sınıfta okutulan

7

ders miktarının grup sayısı ile çarpımı sonucunda bulunur. Ancak, her şubede 4'ten fazla grup oluşturulamaz. Gruplar;

1) 10 uncu sınıflarda; 10-21 öğrenciye kadar 1, 21-31 öğrenciye kadar 2, 31-41 öğrenciye kadar 3, 41 ve daha fazla öğrenci için 4,

2) 11 ve 12 nci sınıflarda; 8-16 öğrenciye kadar 1, 16-24 öğrenciye kadar 2, 24-31 öğrenciye kadar 3, 31 ve daha fazla öğrenci için 4,

olacak şekilde oluşturulur.” hükmüne yer verilmiştir. Yapılan bu değişiklikle de, grup sayısı sınırlandırılmıştı.

Ders ve ek ders saatlerine ilişkin Bakanlar Kurulu kararında 2011 yılında yapılan değişiklikle önce işletmelerde eğitim görececek öğrenciler için oluşturulacak grup sayısı sınırlandırılmış, ardından dava konusu yönetmelikle öğretmenlerin bu eğitim karşılığında alabilecekleri ek ders ücreti yarı yarıya azaltılmıştır. Dava konusu düzenlemeyle öğretmenlerin ek ders ücreti yarı yarıya azaltılarak, **kazanılmış hakları** ellerinden alınmıştır.

Anayasanın 2' nci maddesinde; *“Türkiye Cumhuriyeti toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir”* hükmüne yer verilmek suretiyle cumhuriyetin temel nitelikleri ortaya konmuştur. Bu niteliklerin Devleti oluşturan bütün organlar açısından bağlayıcı olduğu, her tür yetki ve sorumluluğun belirlenmesinde ve kullanılmasında bu nitelikler çerçevesinde değerlendirme yapma zorunluluğu bulunduğu açıktır.

Cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini gerçekleştiren, anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde, anayasanın ve yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Sonuçta bireylerin haklarını kullanmalarını zorlaştıran ya da doğmuş olan haklarının hiçe sayılması anlamına gelen her tür yeni düzenleme ve uygulamanın, ister idare isterse yasama ya da yargı elinden çıksın, hukuki istikrarı bozmayacak şekilde tasarlanması gerekmektedir.

Hukuk devletinin temel öğelerinden biri güvenilirliktir. Hukuk devleti, tüm eylem ve işlemlerinde yönetilenlere en güçlü ve en kapsamlı şekilde hukuksal güvence sağlayan devlettir. Hukukun üstünlüğünün egemen olduğu bir devlette hukuk güvenliğinin sağlanması, hukuk devleti ilkesinin olmazsa olmaz koşuludur. Hukuk güvenliği, diğer bir ifadeyle 'güvenin korunması ilkesi' de ilgilinin hukuki durumunun süreceğine olan güveni dolayısıyla hayal kırıklığına uğratılmaması anlamına gelir. Güvenin korunması, her zaman mevcut bir hukuki durumun dokunulmazlığı anlamında olmasa da, her düzenleme değişikliğinde

yasakoyucunun göz önünde bulundurması gereken bir husustur. Halkın Devlete olan güveninin korunması da ancak hukuk güvenliğinin sağlanmasıyla mümkündür. Bu yönüyle, Hukuk Devleti'nin önemli bir unsuru olarak Hukuk güvenliği, yalnızca hukuk düzeninin değil, aynı zamanda belirli sınırlar içinde, bütün Devlet davranışlarının, az çok, önceden öngörülebilir olması anlamını taşır. Hukuki güvenlik sadece bireylerin devlet faaliyetlerine duyduğu güven değil, aynı zamanda yürürlükteki mevzuatın süreceğine duyulan güveni de içerir. Buradan hareketle, Hukuk Devleti'nde İdare'den beklenen, İdarenin de yasakoyucu için geçerli olan açık ve güvenilir olma yükümlülüğüne uygun davranmasıdır. Hukuk güvenliği, "belirlilik ve öngörülebilirlik" gerektirir. Hukuk güvenliğinin sağlanmasında, "kazanılmış haklar"ın korunması temel bir unsurdur. Bu nedenle yapılacak tüm düzenlemelerle kazanılmış hakların korunması gerekir. Kazanılmış hakları ortadan kaldırıcı nitelikte sonuçlara yol açan uygulamalar, Anayasanın 2' nci maddesinde yer alan "*Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir.*" ilkesine aykırılık oluşturacağı gibi, toplumsal kararlılığı ve hukuksal güvenceyi ortadan kaldırır, belirsizlik ortamına neden olur ve kabul edilemez.

Yargıtay bir kararında kazanılmış hakkı, "**yasalara uygun olarak gerçekleşen hak**" olarak tanımlanmaktadır. (Y.9.D., 26.11.1982, E. 1982 / 8329, K. 1982 / 9353)

Anayasa Mahkemesi ise bir kararında kazanılmış hak kavramını; "**...kişinin bulunduğu statüden doğan, tahakkuk etmiş ve kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş hak**" olarak tanımlamıştır. (Anayasa Mahkemesi, 03.04.2001 gün, E. 1999/50, K.2001/67)

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu kararında ise "**Gerek öğretilde, gerekse uygulamada, kişilerin hukuki statülerini belirlemiş ve buna dayalı olarak da yeni hukuki durumların ve hakların elde edilmesine neden olmuş, bir başka deyişle hukuki sonuçlarını yerine getirmiş olan durumların, artık geriye dönülmez, vazgeçilmez haklar olduğu, yani kazanılmış hak teşkil ettiği**" vurgulanmıştır. (DİBKK., 14.06.1989, E. 1989/1-2, K. 1989/2)

Yine Danıştay 1. Daire bir kararında; "**Kazanılmış haklar eski kanun yürürlükte iken kesin bir surette kazanılan yani hukukça korunmakta bulunan ve bir iddia haline gelen haklar**" şeklinde tanımlanmış ve böylece zaman bakımından uygulama ilişkisine vurgu yapılmıştır.

Davalı yönetim, mesleki ve teknik eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin, işletmelerde mesleki eğitim faaliyetleri kapsamında uzun yıllardır aldıkları ve onlar açısından kazanılmış hak olduğu kuşkusuz olan ek ders ücretlerini yarı yarıya azaltarak kazanılmış haklarını ellerinden almış, dolayısıyla hukuk devleti ilkesini ihlal etmiştir.

Davalı yönetimin, mesleki ve teknik eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin ek ders ücretlerini tek taraflı olarak azaltması, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ile Toplu Sözleşme Yasasına da açıkça aykırılık oluşturmaktadır.

Anayasanın, ' Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı' başlıklı 53. maddesinde;

"İşçiler ve işverenler, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahiptirler.

Toplu iş sözleşmesinin nasıl yapılacağı kanunla düzenlenir.

Memurlar ve diğer kamu görevlileri, toplu sözleşme yapma hakkına sahiptirler.

Toplu sözleşme yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde taraflar Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurabilir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararları kesindir ve toplu sözleşme hükmündedir.

Toplu sözleşme hakkının kapsamı, istisnaları, toplu sözleşmeden yararlanacaklar, toplu sözleşmenin yapılma şekli, usulü ve yürürlüğü, toplu sözleşme hükümlerinin emeklilere yansıtılması, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun teşkili, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar kanunla düzenlenir." hükmüne yer verilmiştir.

4688 sayılı Yasanın, 'Toplu sözleşmenin kapsamı' başlıklı 28/1 maddesinde; *"Toplu sözleşme; kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevcut mevzuat hükümleri dikkate alınarak kamu görevlilerine uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, ek ödeme, toplu sözleşme ikramiyesi, fazla çalışma ücreti, harcırah, ikramiye, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ve diğer mali ve sosyal hakları kapsar."* hükmüne yer verilmiştir.

Dava konusu düzenleme, Anayasanın 53 ve 4688 sayılı Yasanın 28. maddesine aykırı olarak, kamu görevlilerinin önemli bir bölümünü oluşturan öğretmenlerin mali ve sosyal haklarının bir bölümünün tek taraflı olarak belirlenmesi anlamına gelmektedir. Üstelik bu yapılırken öğretmenlerin ek ders ücretlerinde tek taraflı bir iyileştirme yapılmamış, ek ders ücretlerinin bir kısmı yarı yarıya azaltılmıştır.

b) Yönetmeliğin 88/2-f maddesinde yer alan **"Bu kapsamda aynı öğrenci gurubu için haftada bir defa ve yalnız bir öğretmene koordinatörlük görevi verilir"** ibaresi nedeniyle, işletmelerde mesleki eğitim gören her bir öğrenci grubu için haftada bir defa ve yalnız bir öğretmene koordinatörlük görevi verilecektir. Buna göre haftada üç gün işletmelerde beceri eğitimine katılan öğrenci grubu ile birlikte yalnızca bir koordinatör öğretmen görev alacak, koordinatör öğretmene de yalnız bir gün görev verilecektir. Dava konusu düzenlemeyle işletmelerde meslek/beceri eğitimi için birden fazla koordinatör öğretmen görevlendirilmediği ve görevlendirilen koordinatör öğretmene de haftada yalnız bir gün görev verilebileceğinden, geri kalan iki günde koordinatör öğretmen görev alamayacaktır. Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 7 Eylül tarihinden sonra, 2013-2014 eğitim öğretim yılı için oluşturulan bütün

mesleki/beceri eğitim programları buna göre düzenlenmiş, haftanın iki günü hiçbir öğretmen görevlendirilmemiştir.

Staj uygulaması olarak görülen bu eğitimler sanayi işletmeleri veya sağlık kurum ve kuruluşları gibi öğrenciler açısından ciddi risk oluşturabilecek işletme ve kuruluşlarda gerçekleştirilmektedir. Mesleki/beceri eğitim sırasında öğretmenlerin görev almaması, öğrencilerde korku, kaygı, çekingenlik, özgüven yetmezliği dolayısıyla yanlış yapma endişelerinin oluşmasına yol açacaktır. Aynı zamanda öğrencilerin eğitim kurumunda elde ettikleri kurumsal bilgiler doğru davranış ve beceriye dönüştürülemez. Kaldı ki öğrencilerin mesleki/beceri eğitimi gördükleri işletme ve kurumlarındaki iş yoğunluğu nedeniyle öğrencilerle yeterince de ilgilenilmeyecektir.

Özetle dava konusu düzenlemenin kamu yararı ve hizmet gerekleriyle bağdaştırılmasına olanak yoktur. Davalı yönetim, işletme ve kurumlardaki mesleki eğitimin niteliğini arttırmak yerine, ne kadar az sayıda öğretmen görevlendirebilirim ve bunlara ne kadar az ek ders ücreti ödeyebilirim diye düşünmektedir. Böyle bir bakışım kamu yararı ve hizmet gerekleriyle bağdaştırılmasına olanak yoktur. Dava konusu düzenleme, yukarıda da dile getirildiği gibi, aynı zamanda kazanılmış haklara saygı ilkesi ile 4688 sayılı Yasaya da aykırılık oluşturmaktadır.

7. Yönetmeliğin 92/2. maddesinde yer alan “... okulda görevli öğretmenler arasından, okulda yeterli sayıda öğretmen bulunmaması ve ihtiyacın karşılanamadığı durumlarda sırayla aynı yerleşim yerindeki ilçedeki ildeki diğer eğitim kurumlarında görevli öğretmenlerden ...” ibaresi pansiyonlu eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler açısından ciddi sorunlara yol açacaktır. Pansiyonlu eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin bir kısmı gönüllü olarak belletici öğretmen olarak görev almak isterken, bir kısmı ailevi ve diğer nedenlerle belletici öğretmen olarak görev almak istememektedir. Bu konuda yaşanan yüzlerce sorun nedeniyle Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nce 17.12.2007 günü 2007/91 sayılı Genelgeyi yayımlamıştır. Buna göre;

“... 1. Belletici ihtiyacı;

- a) Öncelikle aynı okulda görevli öğretmenlerden istekli olanlar arasından,
- b) Okulda yeterli sayıda istekli bulunmaması durumunda aynı yerleşim birimindeki diğer eğitim kurumlarında görevli öğretmenlerden istekli olanlar arasından,
- c) Her iki durumda da ihtiyaç kadar istekli öğretmen bulunmaması halinde aynı okulda görevli öğretmenler arasından re'sen,

Yeterli sayıda görevlendirme yapılmak suretiyle karşılanacaktır.

2. Yerleşim yerlerinden uzakta bulunan Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının özelliği dikkate alınarak, ihtiyaç duyulması halinde, bu okullarda görevli ana sınıfı ve rehber öğretmenlere de belleticilik görevi verilebilecektir.” Anılan genelgeyle yatılı/pansiyonlu

eğitim kurumlarında görevlendirilecek belletici ğretmen sorunu önemli oranda giderilmiştir. Ancak dava konusu düzenlemeyle, yaşanan sorunlar ve sorunların zm amacıyla Bakanlıkça daha önce yapılan düzenlemeler yok sayılmıştır. Öğretmenlerin istemedikleri halde, yatılı/pansiyonlu eğitim kurumlarında önemli görev ve sorumlulukların yüklendiği, belletici ğretmen olarak görevlendirilmesi, ailevi ve benzeri sorunlar yaşayan öğretmenler açısından sorunlarının büyümesine yol açacağından, kamu yararı ve hizmetin gerekleriyle de bağdaştırılmaz.

8. Yönetmeliğin 164/1-a maddesinde yer alan **“Okulu, çevresini ve eşyasını kirletmek”**, 164/1-l maddesinde yer alan **“Bilişim araçlarını amacı dışında kullanmak”**, 164/2- maddesinde yer alan **“İzinsiz gösteri veya toplantı düzenlemek, bu tür gösteri veya toplantılara katılmak ve bu amaçla yapılan etkinliklerde bulunmak”**, 164/3-k maddesinde yer alan **“Eğitim ve ğretim ortamında siyasi partilerin, bu partilere bağlı yan kuruluşların, derneklerin, sendikaların ve benzeri kuruluşların siyasi ve ideolojik görüşleri doğrultusunda eylem düzenlemek, başkalarını bu gibi eylemleri düzenlemeye kışkırtmak, düzenlenmiş eylemlere etkin biçimde katılmak”**, 164/3-l maddesinde yer alan **“Siyasi partilere, bu partilere bağlı yan kuruluşlara, derneklere, sendikalara ve benzeri kuruluşlara ye olmak, ye kaydetmek, para toplamak ve bağışta bulunmaya zorlamak”**, 164/3-n maddesinde yer alan **“İzin almadan okulla ilgili; bilgi vermek, basın toplantısı yapmak, bildiri yayınlamak ve dağıtmak, faaliyet tertip etmek veya bu kapsamdaki faaliyetlerde etkin rol almak”** ve 164/5. maddesinde yer alan **“Yukarıda belirtilenlerin dışında ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hâllere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerde bulunanlara suça uygun cezalar verilir”** ibarelerinin de eğitim bilimiyle, ceza ve disiplin hukukunun temel ilkeleriyle bağdaştırılmasına olanak yoktur.

Genel olarak denilebilir ki, gerek yaptırım uygulama gerekse ödüllendirme ltlerindeki abartılı öznellik, yetişmekte olan kuşaklar üzerinde son derece olumsuz etkiler yaratacaktır. İnsanlar, daha ocuk oldukları dönemden başlayarak büyüklerin dilediklerini cezalandırabilecekleri, dilediklerini de dllendirebilecekleri kanısını edinmeye başarlarsa, demokrasiyi savunacak kuşaklar bulmak zorlaşabilir. Çağdaş eğitim, insanları güçlünün yanında olmaya zorlayıcı eğilimleri dışlamaktadır. Cezalandırılmaktan kurtulmak için, gücü ve yetkiyi elinde bulunduranların karşısında boyun eğme tavrı, iyi bir insan ve yurttaş tavrı değildir. Buradan yola çıkarak, yeni ortaöğretim kurumları yönetmeliğinin cezalandırmaya ve ödüllendirmeye ilişkin kurallarının iyi yurttaş yetiştirme amacına ulaşmayı kolaylaştırmak yerine zorlaştıracaağı söylenebilir. Bu nedenle bu yöndeki kurallar, Milli Eğitim Temel Yasası ile tanımlanmış olan eğitimin genel ve özel amaçlarına ters düşmektedir.

Özel olarak ceza yaptırımını gerektiren davranışlara ilişkin değerlendirmelerimiz de, yukarıdaki değerlendirmeyi doğrulamaktadır.

Örneğin, okulun, okulun eşyasının ve okulun çevresinin kirletilmesinin disiplin yaptırımına bağlanmasını anlamakta güçlük çekmekteyiz.

İzinsiz toplantı veya gösteri düzenlemenin yaptırımına bağlanması da kabul edilemez. Hele yönetmelikte 'siyasi partilerin, bunların yan kuruluşlarının, derneklerin, sendikaların ve benzeri kuruluşların görüşleri doğrultusunda eylem düzenlemenin, düzenlemeye kalkmanın' disiplin yaptırımına bağlanması, bu tür kurum ve kuruluşların kötü/düşman/zararlı olduğu yönünde izlenime yol açılması da ayrı bir gariplik örneğidir. Ne tür toplantı veya gösteri yürüyüşlerinin izne tabi olduğu bunlardan hangilerinin yaptırım gerektirdiği tamamen ceza yargılamasının konusudur. Bu konudaki Anayasal ilke, silahsız ve saldırsız olmak koşuluyla herkesin önceden izin almaksızın toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleyebileceği yönündedir. Dolayısıyla yönetmelikte yer alan bu tür düzenlemeler, Anayasamıza ve temel hak ve özgürlükleri ilişkin uluslararası sözleşmelere de açıkça aykırılık oluşturmaktadır.

Okuldan tasdikname ile uzaklaştırma cezası gerektiren davranışlar arasında okul müdürlüğünden izin almadan basın toplantısı yapmanın, bildiri dağıtmanın, yayımlamanın, konferans, temsil, tören, açık oturum, forum ve benzeri etkinlikler düzenlemenin sayılması da, yönetmeliğin antidemokratik bir bakışla hazırlandığını göstermektedir. Yönetmelikte, ceza yaptırımını öngörülen özellikle örgün eğitim dışına çıkarma cezası gerektiren davranışların neredeyse tamamı ancak ceza yargılamasının konusu olabilecek türdendir. Öğrencilerin bu davranışları hakkında ceza mahkemelerinde dava açılmadan veya karar verilmeden, örgün eğitimin dışına çıkarılması cezası verilmesi, yukarıdaki savımızı doğrulamaktadır.

"Yukarıda belirtilenlerin dışında ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hâllere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerde bulunanlara suça uygun cezalar verilir" hükmü de ceza ve disiplin hukukunun temel ilkeleri arasında yer alan kıyas yasağına açıkça aykırılık oluşturmaktadır.

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda açıklanan ve Kurulunuzca doğrudan göz önünde bulundurulacak nedenlerle; Danıştay İkinci ve Sekizinci Dairelerince 2575 sayılı Danıştay Yasasına 3619 sayılı Yasanın 10 uncu maddesiyle eklenen Ek 1 inci maddesi gereği yapılan ortak toplantı sonrası verilen Danıştay Sekizinci Dairesinin 27.11.2014 gün ve E.2014/6589 sayılı kararının, yürütmenin durdurulmasının reddine ilişkin bölümünün itirazımız doğrultusundan kaldırılmasına karar verilmesini vekil olarak dilerim.

8 Nisan 2015
Av. Mehmet Rüştü Tiryaki

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2015/351

İtiraz Eden (Davacı) : Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası
Cinnah Cad. Willy Brant Sok. No:13 - Çankaya/ANKARA

Vekili : Av. Mehmet Rüştü TIRYAKI - aynı adreste

İtiraz Eden (Davalı) : Milli Eğitim Bakanlığı - ANKARA

Vekili : Av. Sevi Kılıç- aynı yerde

İstemin Özeti : Danıştay İkinci ve Sekizinci Daireleri Müşterek Kurulunca verilen yürütmenin durdurulması isteminin kısmen kabulüne, kısmen reddine, kısmen karar verilmesine yer olmadığına ilişkin 27/11/2014 günlü, E:2014/6589 sayılı karara, taraflar karşılıklı olarak itiraz etmektedirler.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Tuğba Demirer Akar

Düşüncesi : 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için gerekli olan koşulların Yönetmeliğin 94.maddesinin (3). fıkrasında yer alan "bütçe dışı kaynaklarca" ibaresi yönünden gerçekleşmediği, bu itibarla, davalı idare itirazının kabulü ve bu kısma yönelik yürütmenin durdurulması kararının kaldırılması gerektiği, diğer maddelere yönelik taraflar itirazlarının ise reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü:

07/09/2013 günlü, 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin, "Ders seçimi" başlıklı 11. maddesinin 4. fıkrasında yer alan "...en az 12..." ibaresi ile "Özel öğretim kurumlarında bu şartlar aranmaz." cümlesinin, "Ortaöğretime Yerleştirmeye Esas Puan veya yetenek sınav puanıyla öğrenci alan ortaöğretim kurumlarında kontenjan belirlenmesi" başlıklı 25. maddesinde ortaöğretime yerleştirmeye esas puan veya yetenek sınavı puanıyla öğrenci alan ortaöğretim kurumlarının kontenjanları dolana kadar öğrenci kayıt edebilmelerine olanak verecek bir düzenlemeye yer verilmemesine ilişkin eksik düzenlemenin, "Okul birincilerinin tespiti" başlıklı 64. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "...okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak..." ibaresi ile "...öğrencilerle davranış puanı indirilmiş ve iade edilmemiş..." ibarelerinin, "Müdür, görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 78. maddesinin 2. fıkrasında yer alan "...görevin gerektirdiği durumlarda mesai saatleri dışında da çalışmalarını sürdürür" ibaresinin, aynı maddenin 4. fıkrasının (m) bendi ile 7. fıkrasında yer alan "...okulun çevreyle ilişki kurmasını sağlamak amacıyla, dini konularda halkın bilgilendirilmesine yönelik meslek dersleri öğretmenlerinin sorumluluğunda sosyal etkinlikler çerçevesinde hutbe, vaaz ve benzeri programlar düzenler ve bu konularda..." ibaresinin, "Müdür başyardımcısı, görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 79. maddesinin 3. fıkrasının, "Müdür yardımcısı, görev yetki ve sorumlulukları" başlıklı 80. maddesinin 3. fıkrasının, "Teknik müdür yardımcısı, görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 81. maddesinin 3. fıkrasının, "Koordinatör müdür yardımcısının görev ve sorumlulukları" başlıklı 82. maddesinin 3. fıkrasının, "Alan/bölüm, atölye ve laboratuvar şeflerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 85. maddesinin 5. fıkrasının, "Öğretmenlerin görevleri ve sorumlulukları" başlıklı 86. maddesinin 4. fıkrasının (p) bendi ile 6. ve 7. fıkralarının, "Koordinatör öğretmen görevlendirilmesi" başlıklı 88. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendi ile (f) bendinde yer alan "Bu kapsamda aynı öğrenci gurubu için haftada bir defa ve yalnız bir

öğretmene koordinatörlük görevi verilir." cümlesinin, "Belletici öğretmen görevlendirilmesi" başlıklı 92. maddesinin 2. fıkrasında yer alan "...okulda görevli öğretmenler arasında; okulda yeterli sayıda öğretmen bulunmaması ve ihtiyacın karşılanamadığı durumlarda sırayla aynı yerleşim yerindeki ilçedeki ildeki diğer eğitim kurumlarında görevli öğretmenlerden..." ibaresinin, "Diğer personel" başlıklı 94. maddesinin 3. fıkrasının, "Hizmet odaları" başlıklı 99. maddesinin 2. fıkrasının, "Disiplin cezasını gerektiren davranış ve fiiller" başlıklı 164. maddesinin 1. fıkrasının (a) ve (l) bendi, 2. fıkrasının (ç) bendi ve 3. fıkrasının (k), (l), (n) bentleri ile aynı maddenin 5. fıkrasının iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılan davada; Danıştay İkinci ve Sekizinci Daireleri Müşterek Kurulunca verilen yürütmenin durdurulması isteminin kısmen kabulüne, kısmen reddine, kısmen karar verilmesine yer olmadığına ilişkin 27/11/2014 günlü, E:2014/6589 sayılı karara, taraflar karşılıklı olarak itiraz etmektedirler.

İtiraza konu kararın, 78.maddesinin 7.fıkrası ile 86.maddesinin 6.fıkrasına ilişkin kısımları yönünden;

07/09/2013 günlü, 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "Müdür, görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 78.maddesinin (7). fıkrasında; "Anadolu imam-hatip ve imam-hatip lisesi müdürleri ayrıca okuldaki eğitim, öğretimle ve işleyişle ilgili olarak, okulun çevreyle ilişki kurmasını sağlamak amacıyla, dinî konularda halkın bilgilendirilmesine yönelik meslek dersleri öğretmenlerinin sorumluluğunda sosyal etkinlikler çerçevesinde hutbe, vaaz ve benzeri programlar düzenler ve bu konularda müftülük, il veya ilçe millî eğitim müdürlükleri, yükseköğretim kurumları ve diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar..." kuralına yer verilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin "Öğretmenlerin görevleri ve sorumlulukları" madde başlıklı 86.maddesinin (6). fıkrasında ise; "Anadolu imam-hatip ve imam-hatip lisesi meslek dersleri öğretmenleri gerek ders saatleri içerisinde, gerekse ders saatleri dışında olmak üzere öğrencilerin mesleki becerilerinin geliştirilmesi için çevreyle ilişki kurmalarına rehberlik ederek mesleki uygulamalarının verimli olması yönünde çalışmalar yapar, dinî konularda halkın bilgilendirilmesine yönelik faaliyetlere katılır." düzenlemesine yer verilmiştir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 32.maddesi uyarınca; imam - hatip liseleri, imamlık, hatiplik ve Kur'an kursu öğreticiliği gibi dini hizmetlerin yerine getirilmesi ile görevli elemanları yetiştirmek üzere, Millî Eğitim Bakanlığınca açılan ortaöğretim sistemi içinde, hem mesleğe hem yüksek öğrenime hazırlayıcı programlar uygulayan öğretim kurumlarıdır.

Her ne kadar davalı idare tarafından, her mesleğin bir bilgi, bir de uygulama yönü olduğu, din görevliliğinin bilgi yönünü, Anadolu imam-hatip lisesi öğretim programlarında bulunan meslek dersleri, genel kültür dersleri ve seçmeli derslerin oluşturduğu, uygulama yönünü ise, yine programlarda yer alan dersleri temel alarak din hizmetleri eğitimini pekiştirmeyi amaçlayan hitabet ve mesleki uygulama dersinin kazandıracağı, ayrıca din görevliliğinin, alan bilgileri yanında bu bilgileri başkaları ile paylaşmaya yardımcı olacak özel çabayı da gerektiren bir faaliyet olduğu, paylaşabilmek için bir konunun bilgisine sahip olmak nasıl gerekliyse onu paylaşabilmenin yöntem ve tekniklerini bilmek ve uygulayabilmenin de bir o kadar gerekli olduğu ileri sürülerek dava konusu bu iki hükmün hukuka uygun olduğu savunulmuş ise de; Anadolu imam-hatip lisesi ve meslek imam-hatip liselerinde öğrencilerin yetiştirilmesi amacıyla mesleki uygulamaların yapılması mümkün olmakla birlikte, bu amacı aşar nitelikte, hem bu okulların müdürlerine hem de öğretmenlerine dinî konularda halkın bilgilendirilmesine yönelik faaliyetler düzenleme ve bu faaliyetlere katılma görevi yüklenmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

İtiraza konu kararın diğer maddelere ilişkin kısımları yönünden;

İtiraza konu kararın bu kısmı, hukuka ve usule uygun olup, taraflar itirazının bu kısımlar yönünden reddi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay İkinci ve Sekizinci Daireleri Müşterek Kurulunca verilen 27/11/2014 günlü, E:2014/6589 sayılı kararın; 07/09/2013 günlü, 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 78.maddesinin (7).fıkrası ile 86.maddesinin (6).fıkrası yönünden yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin kısmına yapılan davacı itirazının KABULÜ ile kararın anılan kısmının kaldırılmasına, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen koşulların gerçekleşmiş olması nedeniyle söz konusu maddelerin YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASINA, oyçokluğu; *davanın diğer kısımları yönünden ise* davacı ve davalı idare itirazlarının REDDİNE, dava konusu Yönetmeliğin 11. maddesinin 4. fıkrasında yer alan "en az 12" ibaresi, 88.maddesinin 2.fıkrasının (f) bendinde yer alan "Bu kapsamda aynı öğrenci gurubu için haftada bir defa ve yalnız bir öğretmene koordinatörlük görevi verilir."cümlesi, 94.maddesinin 3.fıkrasında yer alan "bütçe dışı kaynaklarca" ibaresi yönünden oyçokluğu, diğer maddeler yönünden oybirliği ile, 01/07/2015 gününde karar verildi.

Başkan
Namık Kemal
ERGANİ

Üye
Nüket
YOKLAMACIOĞLU
(XX)

Üye
İbrahim
BERBEROĞLU

Üye
Nurben
ÖMERBAŞ
(XX)
(XXX)
(XXXX)

Üye
Gürsel
MEKİK

Üye
Ali İhsan
ŞAHİN
(XXX)

Üye
İbrahim
ALİUSTA
(XX)
(XXX)

Üye
Vahit
BEKTAŞ
(XXX)

Üye
Hasan
GÜZELER
(X)

Üye
Prof. Dr. Bülent
OLCAY

Üye
Abdülkadir
ATALIK
(X)
(XXX)

Üye
Yalçın
EKMEKÇİ
(X)
(XXX)

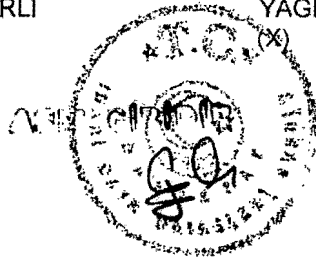
Üye
Doç. Dr. Selami
DEMİRKOL
(X)

Üye
Erhan
ÇİFTÇİ
(X)

Üye
Ahmet
ARSLAN
(X)

Üye
Turgay Tuncay
VARLI

Üye
Oğuz
YAĞLICI

KARŞI OY:

X- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için gerekli olan koşulların 07/09/2013 günlü, 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 78.maddesinin (7).fıkrası ile 86.maddesinin (6).fıkrası yönünden gerçekleşmediği, bu itibarla, Dairenin bu maddelere yönelik yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin kararına yapılan davacı itirazının reddi gerektiği görüşüyle aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Üye
Hasan
GÜZELER

Üye
Abdülkadir
ATALIK

Üye
Yalçın
EKMEKÇİ

Üye
Doç.Dr. Selami
DEMİRKOL

Üye
Erhan
ÇİFTÇİ

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Oğuz
YAĞLICI

KARŞI OY:

XX- 07/09/2013 günlü, 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "Koordinatör öğretmen görevlendirilmesi" başlıklı 88. maddesinin 1. fıkrasında, işletmelerdeki mesleki eğitimle staj ve yaz uygulamalarının planlı olarak yürütülmesi, programa uygunluğunun izlenmesi, ortaya çıkabilecek sorunların belirlenmesi, öğrencilerin başarı, devamsızlık ve disiplin durumlarının izlenmesi ve rehberlikte bulunulması amacıyla okulda alanı atölye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenliği olan yönetici ve öğretmenler arasından koordinatör öğretmen görevlendirileceği düzenlenmiş, aynı maddenin 2. fıkrasının (f) bendinde de, koordinatör öğretmenin görevlendirilmesinin, öğrencinin işletmede bulunduğu günlerde yapılacağı, aynı işletmede aynı alanda mesleki eğitim gören 15 öğrenciye kadar bir koordinatör öğretmen görevlendirileceği belirtildikten sonra "Bu kapsamda aynı öğrenci gurubu için haftada bir defa ve yalnız bir öğretmene koordinatörlük görevi verilir." şeklinde bir düzenlemeye yer verilmiştir.

Yönetmeliğin "Koordinatör öğretmenlerin görev ve sorumlulukları" başlıklı 89. maddesinde ise koordinatör öğretmenlerin görevleri sayılmış olup, bu görevler; "a) İşletmelerde mesleki eğitim uygulaması ile staj ve yaz uygulamalarının planlı olarak yürütülmesini sağlamak amacıyla alınacak önlemleri belirler ve okul müdürlüğüne bildirir.

b) İşletmelerde, öğretim programlarının uygulanmasında ortaya çıkan sorunlarla programlara yansıtılmasında yarar gördüğü hususları belirleyerek hazırlayacağı raporu, program geliştirme çalışmalarında değerlendirilmek üzere okul müdürlüğüne verir.

c) Mesleki eğitim konusunda, işletme yetkilileriyle usta öğretici/eğitici personele rehberlikte bulunur.

ç) İşletmelerde beceri eğitimi gören öğrencilerin yapmış oldukları işlerle ilgili iş dosyasını kontrol eder.

d) Öğrencilerin başarı, devamsızlık ve disiplin durumunu izleyerek işletme kayıtlarındaki bilgilerin takip eden iki iş günü içerisinde okul müdürlüğüne iletilmesini sağlar.

e) İşletme yetkilileriyle işbirliği yaparak işyerine uyum sağlayamayan öğrencileri belirler, özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için işletme ve okul arasında yapılan işbirliği gereği uygulamaya yönelik iş ve işlemleri takip eder, alınacak önlemleri okul müdürlüğüne bildirir.

f) Okul ile işletme arasında imzalanan sözleşmenin uygulanmasında ortaya çıkan sorunları belirleyerek okul müdürlüğüne bildirir.

g) İşletme yetkilisince döneme ait puan çizelgelerinin doldurularak dönem sona ermeden 5 gün önce okul müdürlüğüne teslim edilmesini sağlar.

ğ) Mezunları izleme ve işe yerleştirme çalışmaları kapsamında gerektiğinde mezunlar ve işyeri yetkililerine anket uygular.

h) İşletmelerde mesleki eğitim konusunda müdürün vereceği diğer görevleri yerine getirir." şeklinde belirtilmiştir.

Yukarıda aktarılan düzenlemelerin birlikte değerlendirilmesinden, işletmelerdeki mesleki eğitimle staj ve yaz uygulamalarının planlı olarak yürütülmesi, programa uygunluğunun izlenmesi, ortaya

T.C.
DANIŞTAY
İDARI DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2015/351

çıkabilecek sorunların belirlenmesi, öğrencilerin başarı, devamsızlık ve disiplin durumlarının izlenmesi ve rehberlikte bulunulması amacıyla görevlendirilen koordinatör öğretmenin, Yönetmeliğin 89. maddesi ile kendisine verilen görevleri yerine getirilebilmesi için mesleki eğitimin verilmesi aşamasında öğrencilere refakat etmesi gerekli olup, aksi durum koordinatör öğretmenin Yönetmelikte öngörülen görevlerini tam yapamamasına sebebiyet verebilecektir.

Dava konusu 88/2-f maddesinin 3. cümlesindeki hüküm nedeniyle işletmelerde mesleki eğitim gören her bir öğrenci grubu için haftada bir defa ve yalnız bir öğretmene koordinatörlük görevi verilebileceğinden işletmelerde mesleki eğitimin bir günden fazla olması halinde öğrenciler koordinatör öğretmen olmadan işletmelerde eğitim almak zorunda kalacaktır.

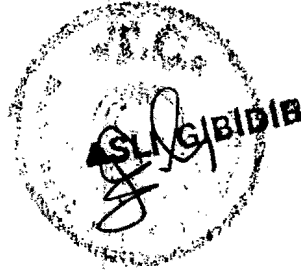
Öte yandan, staj uygulaması olarak görülen mesleki eğitimin sanayi işletmeleri veya sağlık kurum ve kuruluşları gibi öğrenciler açısından ciddi risk oluşturabilecek yerlerde gerçekleştirilmesi nedeniyle bu eğitim sırasında öğretmenlerin görev almaması, öğrencilerde korku, kaygı, çekingenlik ve yanlış yapma endişesinin oluşmasına yol açacağı ve öğrencilerin eğitim kurumunda elde ettikleri bilgileri doğru davranış ve beceriye dönüştüremeyeceği açık olup, aynı zamanda mesleki eğitim verilen işletme ve kurumlardaki iş yoğunluğu nedeniyle öğrencilerle yeterince ilgilenilmemesi sonucunu da doğuracaktır.

Açıklanan nedenle, ortaya çıkabilecek olumsuzlukların önlenmesi açısından dava konusu Yönetmeliğin 88.maddesinin 2. fıkrasının (f) bendinde yer alan "Bu kapsamda aynı öğrenci grubu için haftada bir defa ve yalnız bir öğretmene koordinatörlük görevi verilir." cümlesi yönünden davacı itirazının kabulü ile düzenlemenin yürütmesinin durdurulması gerektiği oyuyla, çoğunluk kararının bu kısmına katılmıyoruz.

Üye
Nüket
YOKLAMACIOĞLU

Üye
Nurben
ÖMERBAŞ

Üye
İbrahim
ALİUSTA

KARŞI OY:

XXX- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için gerekli olan koşulların Yönetmeliğin 94.maddesinin (3). fıkrasında yer alan "*bütçe dışı kaynaklarca*" ibaresi yönünden gerçekleşmediği, bu itibarla, davalı idare itirazının kabulü ve bu kısma yönelik yürütmenin durdurulması kararının kaldırılması gerektiği oyuyla, çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Üye
Nurben
ÖMERBAŞ

Üye
Ali İhsan
ŞAHİN

Üye
İbrahim
ALİUSTA

Üye
Vahit
BEKTAŞ

Üye
Abdülkadir
ATALIK

Üye
Yalçın
EKMEKÇİ

KARŞI OY :

XXXX- 07/09/2013 günlü, 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "Ders Seçimi" başlıklı 11.maddesinin (4). fıkrasında " Seçmeli ders en az 12 öğrencinin talebi doğrultusunda öğretime açılır. Ders yılı içerisinde öğrenci sayısı azalsa bile o dersin okutulmasına devam edilir. Ortak derslerde ise sınıf bütünlüğü esastır. Özel öğretim kurumlarında bu şartlar aranmaz. " kuralına yer verilmiştir.

Dava konusu bu kural ile bir seçmeli dersin öğretime açılması için en az 12 öğrencinin talebinin bulunması gerekliliği aranmış olup, hangi kritere dayalı olarak belirlendiği anlaşılamayan bu rakam, belli miktarda öğrencinin talebi olmasına rağmen bu rakamın altında olduğu için bir dersin seçmeli ders olarak öğretime açılmasına engel olacak ve öğrencilerin istemediği derslere kayıt olması sonucunu doğuracaktır.

Davalı idarenin görevi, öğrencilerin eğilimleri doğrultusunda, olanakların imkan verdiği ölçüde ve koordine bir şekilde seçmeli derslerin öğretime açılması olup. buna engel teşkil edecek nitelikteki dava konusu kuralda hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun değişik 27. maddesinde öngörülen koşulların bakılan uyuşmazlıkta Yönetmeliğin 11.maddesinin 4.fıkrasında yer alan "en az 12" ibaresi yönünden gerçekleştiği anlaşıldığından, bu madde yönünden yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin Daire kararına yapılan itirazın kabulü ve bu düzenlemenin yürütmesinin durdurulması gerektiği oyuyla, kararın bu kısmına katılmıyorum.

Üye
Nurben
ÖMERBAŞ

T.C.
DANIŞTAY
8. Daire Başkanlığı

Dosya No : 2014/6589

TAAHHÜTLÜ

No:

Adı Soyadı : DAVALI MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Ankara

adresinde bulunur.

HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ

07 Ocak 2016

SAYI:

Mühür ve İmza

BU ZARFTA Yd İtiraz - 10/07/2015, Yd İtiraz Dilekçesi - 08/04/2015 VARDIR.

.....Buradan katlayınız.....

Handwritten signature

"STANDART ABONE TCKIMLIKNO" yazıp 4060'a gönderip abone olabilirsiniz. Abonelikler hakkında detaylı bilgi için <http://www.sms.uvad.gov.tr> sitesini ziyaret ediniz.